

Aan de Jeugdbibliothecaris

Betreft: Grote Letterboeken voor de jeugd

Den Haag, december 2009

Geachte jeugdbibliothecaris,

In Nederland wonen naar schatting 1500 slechtziende kinderen. Deze kinderen zitten op gewone scholen en moeten gewoon leren lezen en schrijven, net als alle andere kinderen.

Goed lezen leer je door het veel te doen en liefst met teksten die je boeien! Je ontwikkelt dan vanzelf een ruimere woordenschat, en vooral: je leert hoe woorden geschreven worden. Een goed woordbeeld is ook van groot belang om correct te leren schrijven. Gesproken boeken of luisterboeken zijn daarvoor niet de oplossing. Grote Letterboeken kunnen wél behulpzaam zijn. Daarom moeten dit soort boeken in elk Makkelijk Lezen Punt te vinden zijn: een bescheiden aantal titels om de weg te wijzen, méér titels als de vraag aantrekt.

Helaas zijn er weinig grote letterboeken voor de jeugd. Volgens de *Catalogus van Grote Letterboeken 2007- 2008* (NBDBiblion) zijn er sinds 1985 slechts 125 jeugdboeken in grote letterdruk uitgebracht, waaronder veel nostalgische titels - jeugdboeken uit de tijd van onze grootmoeders (31 titels van Lenie Saris en 10 van Cissy van Marxveldt!). Leuk voor slechtziende ouderen, maar niet voor de hedendaagse jeugd.

Vanwaar dit gebrek aan aanbod?

Een kleine commissie van de Gebruikersraad Aangepast Lezen en de Vereniging houdt zich bezig met een onderzoekje naar de wensen op dit terrein, de problemen, en de (on)mogelijkheden van de betrokken organisaties.

De commissie voerde daartoe gesprekken met Bartimeus, Visio en de uitgevers van grote letterboeken. Al spoedig bleek dat de geringe afname de uitgevers huiverig maakt. Bibliotheken hebben de boeken niet in huis. Ouders weten niet waar de boeken te vinden zijn, worden er niet op gewezen en als ze dan toch gevonden worden, vallen de titels tegen. Zo ontstaat een vicieuze cirkel waar het slechtziende kind de dupe van is.

Een nieuwe poging

De commissie was blij verrast, toen bleek dat Uitgeverij XL zich opmaakte om een nieuwe poging te wagen. Eind 2009 / begin 2010 zullen vijf nieuwe jeugdboeken verschijnen in grote letterdruk. Deze titels worden/zijn aangeboden via NBD/Biblion. De commissie hoopt natuurlijk op een goede afname, want afhankelijk van de reacties zal volgend jaar worden bekeken of dit initiatief gecontinueerd wordt.

E-readers

In plaats van speciale grote letterboeken wordt ook vaak gedacht aan het inzetten van e-readers. Geen nieuw apparaat, maar de laatste tijd wel meer in de belangstelling. Een e-reader bevat boeken in gedigitaliseerde vorm, die in elke gewenste lettergrootte op een display getoond kunnen worden. Geen van de gesprekspartners zag hierin echter op korte termijn de oplossing voor kinderen met een visuele handicap. De display is zo klein dat er slechts weinig tekst op past als een grote letter wordt gebruikt. Er zijn pas weinig boeken beschikbaar. Er is nog geen duidelijkheid over de rol van de bibliotheken in deze nieuwe vorm van aanbieden. De grootformaat e-reader zou uitkomst kunnen bieden, maar is geen apparaat waarmee je in bed kruipt en is bovendien nogal kostbaar.

En tenslotte: onder kinderen zonder visuele handicap is de e-reader nog lang geen gemeengoed, en kinderen willen nu eenmaal graag gelijk opgaan met hun leeftijdgenoten. De Gebruikersraad is vooralsnog van mening dat de eerstkomende jaren het accent zou moeten liggen op uitbreiding van het aantal grote letterboeken voor de jeugd, en op een betere bereikbaarheid daarvan.

Promotie

Om de aandacht te vestigen op het bestaan en het belang van grote letterboeken treft u hierbij een pakketje folders aan. De folders zijn bedoeld voor leerkrachten en ouders.

Op het Leesplein (www.latenlezen.nl) wordt in de rubriek *Taal en Leesproblemen* aandacht besteed aan dit onderwerp. Ook vindt u daar een themalijs in de rubriek *Boeken op onderwerp*.

Inmiddels zijn ook de organisaties en instellingen van/voor blinde en slechtziende kinderen op de hoogte gesteld van de hernieuwde aandacht voor dit materiaal.

Voor nabestellingen van de folder kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Thea van Lankvelt
Beleidsmedewerkster Aangepast Lezen
Vereniging van Openbare Bibliotheken

tel. 070 30 90 127

lankvelt@debibliotheken.nl